

Fondivalitsejad

20.01.2016 nr 4.11-3.6/210

Märgukiri

Investeeringufondide seaduse nõuded

Lugupeetud fondivalitseja esindaja

Traditsiooniliselt juhime uue aasta alguses fondivalitsejate tähelepanu investeeringufondide seadusest (edaspidi *IFS*) tulenevatele majandusaasta aruande esitamise ja avalikustamise nõuetele ning nõuetele, mis käsitlevad fondivalitseja auditeerimist ja püsivate üldkulude arvutamist.

Majandusaasta aruannete esitamine ja avalikustamine

IFS sätestab fondivalitsejale majandusaasta aruannete avalikustamise ja Finantsinspeksioonile esitamise kohta muuhulgas järgmist:

- 1) Finantsinspeksioonile majandusaasta aruande ning muude kaasnevate dokumentide esitamise hiliseimaks tähtajaks on 1. mai*. Sealhulgas on koos majandusaasta aruandega Finantsinspeksioonile esitatavad dokumendid järgmised:
 - a. majandusaasta aruanne;
 - b. vandeaudiitori aruanne;
 - c. majandusaasta kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepanek ja otsus;
 - d. üldkoosoleku protokollil väljavõtte majandusaasta aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise otsuse kohta.
- 2) Avaliku fondi fondivalitseja majandusaasta aruanne tuleb avalikustada veebilehel hiljemalt 1. mai (IFS § 234 lõige 3).

Finantsinspeksioon soovib jätkuvalt rõhutada, et esitada tuleb kõik punktis üks nimetatud dokumendid. See tähendab, et lisaks majandusaasta ja vandeaudiitori aruannetele tuleb hiljemalt 1. maiks* esitada ka majandusaasta kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepanek ja otsus ning üldkoosoleku protokollil väljavõtte majandusaasta aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise otsuse kohta.

* Eeldusel, et vastava majandusaasta aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise otsuse vastuvõtmine aktsionäride koosoleku poolt pole toimunud varem kui kaks nädalat enne 1. maid (vt IFS § 238 lõige 3).

Auditeerimine

IFS § 240 lõike 6 kohaselt peab audiitor fondivalitseja auditeerimise käigus kontrollima fondivalitseja tegevuse vastavust IFS-is sätestatud nõuetele ning esitama fondivalitsejale ja Finantsinspeksioonile aruande, milles tuleb muu hulgas avaldada arvamust järgmiste valdkondade kohta:

- 1) fondivalitseja omavahendite vastavus nõuetele;
(Finantsinspeksioon soovib siinkohal rõhutada, et arvamus tuleb avaldada omavahendite kohta. Juhul kui soovitakse, siis võib avaldada arvamust ka aktsiakapitali või omakapitali kohta, kuid seda lisaks omavahendite kohta avaldatud arvamusele.)
- 2) sisekontrolli meetmete piisavus ja tõhusus;
- 3) fondivalitseja infosüsteemide turvalisus;
- 4) avaliku fondi vara valitsemisega seotud riskide juhtimise poliitika ja protseduuriireeglite vastavus nõuetele.

Arvestades, et IFS § 240 lõikest 6 lähtuvalt kontrollib audiitor fondivalitseja tegevuse vastavust IFS-is sätestatud nõuetele fondivalitseja auditeerimise käigus ja arvestades, et majandusaasta aruande esitamise tähtaeg on hiljemalt 1. mai*, palume fondivalitsejal tagada, et eelpool nimetatud audiitori aruanne esitatakse Finantsinspeksioonile samaaegselt IFS § 238 lõike 3 kohaselt esitamisele kuuluvate dokumentidega s.o hiljemalt 1. maiks. Lisaks juhime tähelepanu, et IFS § 240 lõike 6 alusel lasub vandeaudiitori aruande esitamise kohustus audiitoril, mistõttu palume juhtida audiitori tähelepanu Finantsinspeksioonile allkirjastatud aruande esitamise kohustusele.

Lisaks on audiitor IFS § 241 lõike 1 kohaselt kohustatud Finantsinspeksioonile viivitamata kirjalikult teatama audiitorkontrolli käigus selgunud asjaoludest, mille tagajärjeks on või võib olla:

- 1) fondivalitseja, fondi või depositooriumi tegevust reguleerivate õigusaktide oluline rikkumine;
- 2) fondivalitseja või fondi edasise tegevuse katkemine;
- 3) olukord või oht, et tekib olukord, mil fondivalitseja või depositoorium ei ole võimeline täitma oma kohustusi;
- 4) audiitori märkustega vandeaudiitori aruanne fondivalitseja raamatupidamise aastaaruande kohta;
- 5) fondivalitseja juhatuse või nõukogu liikme või töötaja tegevusega tekitatud oluline varaline kahju fondivalitsejale või tema valitsetavate fondide osakuomanikele või aktsionäridele või teistele klientidele.

Püsivate üldkulude arvutamine

IFS § 88 lõike 1 kohaselt võetakse püsivate üldkulude alusel omavahendite minimaalsuuruse leidmisel aluseks viimane aktsionäride üldkoosolekul kinnitatud majandusaasta aruanne. Tulenevalt asjaolust, et majandusaasta aruandes ei ole kulude liigitus ja esitusviis üheselt reguleeritud, palume majandusaasta aruandes (kas kasumiaruandes või lisades) informatsioon püsivate üldkulude kohta esitada selliselt, et need oleksid muudest kuludest selgelt eristatavad. Kulud, mille kirje nimetuse puhul ei ole selgelt eristatav nende iseloom, kuid millel on püsivate üldkulude tunnuseid (nt võivad kirjel turunduskulud käsitletavad kulud kuuluda sõltuvalt nende täpsest iseloomust püsivate üldkulude alla), tuleb omavahendite minimaalsuuruse leidmisel lugeda püsivateks üldkuludeks.

Kulude jaotamisel püsivateks ja muudeks kuludeks palume lähtuda põhimõtetest, mis on sätestatud rahandusministri 13. veebruari 2009. a määruses nr 10 „Finantsinspeksioonile esitatavate fondivalitseja aruannete skeemid, nõuded kirjete sisule ning aruannete koostamise meetoodika ja

esitamise kord ning fondivalitseja omavahendite ja püsivate üldkulude arvutamise ning omavahendite aruandluse kord“.

Täiendavalt märgime, et Finantsinspektsiooni poolt fondivalitsejatele 19.05.2014 saadetud märgukirjas nr 4.11-3.6/1746 juhtisime Teie tähelepanu asjaolule, et EBA (*European Banking Authority*) oli tulenevalt CRR¹ artikli 97 lõikes 4 sätestatust välja töötamas uusi püsivate üldkulude arvutamise reegleid. Finantsinspektsiooni 06.02.2015 märgukirjas nr 4.11-3.6/472 juhtisime fondivalitsejate tähelepanu Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud dokumendile nimega „Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 2015/488, 04.09.2014, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) nr 241/2014 seoses püsivatel üldkuludel põhinevate omavahendite nõuetega“ (edaspidi Püsivate üldkulude delegeeritud määrus). Kõnealune dokument avalikustati Euroopa Liidu Teatajas 24.03.2015². Finantsinspektsioon selgitab, et tõenäosus, et väljatöötamisel olevas investeerimisfondide seaduses sätestatakse fondivalitsejatele kohustus arvutada püsivaid üldkulusid lähtudes kõnealusest meetodikast, on väga suur, mistõttu soovime fondivalitsejatel tulevikus võimaliku usaldatavusnõuete rikkumise vältimiseks kindlasti tutvuda kõnealuse dokumendiga.

Uue meetodika rakendamisel muutuks püsikulude arvutamine tulevikus oluliselt: kui siiani on püsivate üldkulude suuruse leidmiseks summeeritud teatud kasumiaruande kirjeid, siis tulevikus leitaks Püsivate üldkulude delegeeritud määruse kohaselt püsivad üldkulud kogukuludest teatud kuluartiklite lahutamise teel. Lisaks tuleks püsivatesse üldkuludesse arvata ka teatud vahendamiskulud. Näiteks juhul, kui fondivalitseja kasutaks seotud vahendajaid (*tied agents*, edaspidi *agendid*), tuleks 35% fondivalitseja kõikidest agentidega seotud kuludest juurde liita kuludele, mille suurus on kujunenud peale fondivalitseja kogukuludest teatud kuluartiklite lahutamist. Kusjuures juhime tähelepanu, et Püsivate üldkulude määruse kontekstis on agent kolmas isik, kes edendab üksnes fondivalitseja, kelle nimel ta tegutseb, täielikul ja tingimusteta vastutusel investeerimis- ja/või kõrvalteenuseid klientidele või võimalikele klientidele, saab kliendilt ja edastab investeerimisteenustega või finantsinstrumentidega seotud juhiseid või korraldusi, vahendab finantsinstrumente ja/või nõustab kliente või võimalikke kliente kõnealuste finantsinstrumentide või teenuste osas. Kõikide muude agentide (nt müügiagentide) kulusid püsivate üldkulude leidmisel kogukuludest maha ei arvata.

Kokkuvõte

Kokkuvõtvalt soovib Finantsinspektsioon Teile käesoleva kirjaga rõhutada õigeaegse ning korrektse aruandluse esitamise kohustuslikkust ja vajadust ning tuua välja, et aruandluskohustuse hoolas täitmine on Finantsinspektsiooni tähelepanu all.

Seetõttu peame vajalikuks osundada ka IFS § 307 lõikele 1, mille kohaselt on fondivalitseja või aktsiaseltsina asutatud fondi poolt Finantsinspektsioonile kohustusliku aruande, dokumendi, selgituse või teabe ning fondivalitseja poolt valitsetava fondi osakuomanikele ja avalikkusele esitatavate dokumentide või teabe esitamata või avalikustamata jätmine, puudulik või mitteõigeaegne esitamine või avaldamine või neis vale või eksitava teabe esitamine karistatav kuni 32 000 euroga.

Samuti on Finantsinspektsioonil IFS § 290 lõike 1 alapunktide kohaselt IFS § 289 lõike 1 alusel õigus teha mitmesisulisi ettekirjutusi (näiteks nõuda vastavate andmete viivitamatut

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta

² Internetis kättesaadav: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015R0488>.

avalikustamist, sise-eeskirjade täiendamist või kohandada muid meetmeid, et tagada efektiivsemalt aruandluskohustuse korrektne täitmine). Muuhulgas on Finantsinspeksioonil õigus ettekirjutusega nõuda fondivalitseja audiitori vahetamist. Eeltoodust tulenevalt peame ka oluliseks märkida, et audiitorile kehtestatud kohustuste täitmise tagamine on muuhulgas ka fondivalitseja kohustus ja fondivalitseja peab audiitoriga töövõtu läbirääkimisel arvestama IFS-ist tulenevate kohustuste täidetavusega.

Eelnevast tulenevalt loodab Finantsinspeksioon, et 2015. a majandusaasta auditi teostamisel ja majandusaasta aruande esitamisel järgitakse ülalkirjeldatud ning muid IFS-is sätestatud nõudeid täies mahus ja tehakse seda õigeaegselt, esitades sealhulgas IFS § 238 lõikes 3 ja IFS § 240 lõikes 6 nõutud aruanded Finantsinspeksioonile tähtaegselt.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Kurgpõld
Juhatuses liige

Anneli Sibul 668 0507
anneli.sibul@fi.ee

